Єднаймося в Просвіті!

Галицька Просвіта

А ви Україну ховайте:
Не дайте матері, не дайте
В руках у ката пропадать…
Тарас ШЕВЧЕНКО

49 (464)
5 грудня
2013 р.

Тижневик “Галицька Просвіта” * Засновник – Івано-Франківське ОО ВУТ “Просвіта” ім. Т. Шевченка * Свідоцтво – ІФ № 521 від 15.06.2004 р. * Шеф-редактор – Степан Волковецький * Головний редактор – Богдан Вівчар * Літературний редактор – Ірина Шумада * Верстка – Марія Дзебчук * Набір – Наталія Дяченко * Друк – КП фірма “ЛІК” * Тираж – 2000 примірників * Замовлення – № 1049 * Наша адреса: 76018, м. Івано-Франківськ, вул. М. Грушевського,18 * тел. (0342) 75-05-86, * тел./факс (03422) 2-38-67 * e-mail: oblasna-prosvita@ukr.net * http://uaprosvita.if.ua/ * Наші реквізити: Р/р 26003300012896 в ПАТ “Ідея Банк” МФО 336310, код 04929075. * За зміст і достовірність інформації у рекламі відповідає рекламодавець * Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій і подає матеріали для дискусії * За точність викладених фактів відповідає автор * Редакція застерігає за собою право редаґувати і скорочувати матеріали * Листування з читачами – тільки на сторінках газети

КОЛОНКА РЕДАКТОРА

КИЙОК ЯК ЄВРОСТАНДАРТ ВІД ЯНУКОВИЧА

Надія, кажуть, помирає останньою. Але вона і народжується першою. Минулого тижня ми до останньої хвилини надіялись, що угода про асоціацію між Україною і ЄС буде підписана. Стояли на майдані, вимагали, надіялись. Не сталося. Влада зіґнорувала і наші сподівання попри, як виявилось, фальшиві обіцянки і запевнення у сповідуванні європейського курсу.

Розчаровані, але рішучі з народженою новою надією позбутися цієї антиукраїнської влади вони стали на Майдані й на десятках українських майданів. Юні, молоді ровесники Незалежності. І ось ця неукраїнська влада безпричинно жорстоко, не по-людськи побила, познущалася над цим майбутнім України. Пролилася кров. Світ побачив, вжахнувся, обурився. Тільки очільники України, ті, що віддавали злочинні накази, мовчали. І лише під суботній вечір «ґарант» розродився зверненням, що мовляв, він теж засуджує насильство, обіцяє покарати неправомірність застосування сили до майданівців, а ще фарисейськи стверджує, що тримає курс на Євросоюз…

Що тут скажеш? Якщо ж ти так прагнеш до Європи, тож день тому це можна було зробити одним розчерком пера. Натомість запропонував українцям кийок як євростандарт. Фальш, фарисейство, брехня – фішка цієї влади. І вони особливо проявились у час підготовки до вільнюського саміту. Хоч і без того було зрозуміло, що влада бреше. Зрештою, що це за професіонали, що лише в останню хвилину спохватились за компенсації…

Професіонали вони у одному – у катівському знущанні над невинними мітинґарями. Здавалося б, після такого Уряд мав би піти у відставку, політично, морально, кримінально відповісти за вчинений злочин. Та ба, більшість, реґіонали і шулери-комуністи, виявляють йому довір’я. А очільник Азаров без найменшого докору сумління навіть протягує опозиції руку, не змивши з неї кров українських дітей. Хіба подібне можливе у якійсь іншій європейській країні? Причому вони і далі збираються вести нас у Європу і водночас у Митний союз. Чудеса та й годі.

А що Майдан?! Він стоїть вдень і вночі, на морозі й на вітрі… Він уже переміг, бо відродив волелюбний дух українців. Головне, щоб ми знову не розчарувались. І для цього попри все треба стояти, допоки ця влада не піде.

Богдан ВІВЧАР

ПОДІЇ

РЕВОЛЮЦІЯ НА МАЙДАНІ

У народне віче переросло депутатське зібрання у неділю на площі перед «білим будинком» в Івано-Франківську. Оскільки на місці депутатів було лише 45, а ще близько сорока в цей час брали участь у масовій акції протесту в Києві. Там же, у столиці, відбувалися сесії Надвірнянських районної і міської рад, Рожнятівської, Тлумацької районних рад, Коломийської міської ради. Депутати ж решти районних та міських рад проводили в Івано-Франківську свої сесії чи збори спільно з колеґами з обласної ради. Зібралось на площі й чимало депутатів місцевих рад попередніх демократичних скликань, представники студентства, політичних партій та громадських організацій, тисячі краян. Обговорювали питання про суспільно-політичну ситуацію в Україні.

– Щойно стало відомо про події в ніч із п’ятниці на суботу на столичному майдані Незалежності, а також в Івано-Франківську, де один з активістів студентської протестної акції – Максим Кицюк став жертвою жорстокого побиття, ми уже вранці в суботу скликали екстрене засідання президії обласної ради, – сказав, звертаючись до велелюддя, **голова обласної ради Василь Скрипничук.**

– Ми зібрались тут, щоб висловити своє обурення ганебними діями владного режиму, коли грубу силу застосовували щодо громадян, які в цілком мирний спосіб виступали за підписання асоціації з Євросоюзом і заявили про те, що не схвалюють різкої, невмотивованої зміни зовнішньополітичного курсу України, – сказав на вічу **міський голова Івано-Франківська Віктор Анушкевичус.**

Голова Тисменицької районної ради Володимир Семенів повідомив, що на площі проводили свої сесійні засідання також Тисменицька міська, більшість сільських та селищних рад їхнього району.

– Ми також, – сказав В. Семенів, – пропонуємо звернутися до батьків, дружин та дітей працівників силових структур, аби застерегли тих від неправомірних дій щодо своїх співвітчизників під час мирних акцій протесту.

– Ці акції після кривавої суботи на євромайдані в Києві – революція, а точніше, завершення її «оксамитового» етапу й перехід до етапу жорсткого протистояння владі: народ вважає, що на українській землі вже не повинно залишитися місця внутрішньому окупаційному режимові донецького кримінального угруповання, **– заявив народний депутат Олександр Сич.**

Стосовно гасла «Євромайдан – без політиків», яке на початку громадянських акцій протесту поділяли чимало учасників, то, переконаний О. Сич, воно було лукаво підкинене мітинґарям владою і є за своєю суттю провокаційним і шкідливим для української справи. Народний депутат вважає, що в ситуації сьогоднішньої недовіри народу до центральної виконавчої влади єдиною леґітимною владою в Україні мають стати органи місцевого самоврядування.

Виступаючи від імені тих, хто в 1991 році проголошував державну незалежність України, **Дмитро Захарук, тодішній народний депутат, нині – депутат обласної ради,** провів промовисту паралель:

– Усі ми чули, що фашисти напали на нашу країну 22 червня 1941 року о четвертій годині ранку. То як же назвати тих, хто так само о четвертій ранку 30 листопада 2013 року підступно напав, озброєний до зубів, на мирних і беззахисних учасників протестної акції в самому центрі столиці? Після брутального розгону учасників протестної акції зі столичного майдану ми не вважаємо більше Віктора Януковича народним Президентом. Закликаю всіх прикарпатських чиновників зняти його портрети зі стін своїх кабінетів і повиносити геть.

Колишній народний депутат, **голова обласної організації партії «Наша Україна» Зіновій Шкутяк** звернувся до працівників УМВС України в області:

– Не виконуйте злочинних наказів щодо розгону євромайданів в Україні… (Звернення до працівників міліції читайте в цьому номері).

Таке застереження треба зробити і коли йдеться про жорстоке побиття активіста студентської протестної акції Максима Кицюка.

– Втім, міліціонери, – сказав **колишній народний депутат України, співорганізатор євромайдану в Івано-Франківську Роман Ткач,** – чомусь при проведенні слідчих дій пішли дивним шляхом, з’ясовуючи насамперед імена студентів, які були на майдані.

На вічу висловили свої міркування щодо сьогоднішньої суспільно-політичної ситуації в Україні також **депутат обласної ради Ольга Бабій, голова Конґресу українських націоналістів області Богдан Борович,** представники студентського євромайдану **Дмитро Чуйко** та створеного в м. Івано-Франківську молодіжного формування «Правий сектор» **Роман Абрамів.**

Акції протесту насамперед студентства й учнівства продовжились у понеділок, вівторок, середу…

На шлях еволюційних змін після злочинних дій нашої державної влади на столичному майдані Незалежності годі розраховувати, нам залишається єдиний шлях боротьби – революційний, наголошують щораз учасники народного віча у ці дні.

ПРО СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНУ СИТУАЦІЮ В УКРАЇНІ

РЕЗОЛЮЦІЯ ЗБОРІВ ДЕПУТАТІВ ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ ШОСТОГО ДЕМОКРАТИЧНОГО СКЛИКАННЯ ВІД 1 грудня 2013 року

1. Схвалити заяву депутатів Івано-Франківської обласної ради шостого демократичного скликання (читайте в цьому номері – ред.).

2. Звернутися до керівників держав – членів Європейського союзу та Сполучених Штатів Америки, інших демократичних держав про застосування санкцій до Президента України та Уряду Януковича–Азарова.

3. Звернутися до Президента України та прем’єр-міністра України з вимогою подати у відставку.

4. Звернутися до членів Партії реґіонів із закликом про вихід з партії.

5. Рекомендувати працівникам державних органів влади не використовувати як символіку у службових приміщеннях портрети Віктора Януковича.

6. Звернутися до працівників силових структур із застереженням щодо недопущення неправомірних дій стосовно своїх співвітчизників під час проведення мирних акцій протестів.

7. Координувати дії місцевих рад області щодо організації виїзду представників територіальних громад області до Києва.

8. Звернутися до засобів масової інформації області щодо оперативного висвітлення подій та ситуації, яка склалася на території області та в Україні загалом.

9. Резолюцію зборів депутатів Івано-Франківської обласної ради шостого демократичного скликання оприлюднити в засобах масової інформації області та розмістити на Інтернет-сторінці обласної ради.

Василь СКРИПНИЧУК, *голова обласної ради, голова зборів депутатів*

СЕСІЇ РАД

За рішенням 25-ої сесії обласної ради над входом до адміністративного будинку, що на вул. Грушевського, 21, вивісили поряд із Державним прапором України та прапором Івано-Франківської області прапор Європейського союзу. З питання «Про використання прапора Європейського союзу на території Івано-Франківської області» поінформував депутатів голова обласної ради Василь Скрипничук. Рекомендовано ухвалити відповідні рішення щодо використання прапора ЄС районним, міським, селищним, сільським радам області.

ЗОРІ НА СИНЬОМУ…

Серйозні претензії мали депутати до начальника управління Державної служби України з надзвичайних ситуацій в Івано-Франківській області Володимира Чернецького через невиконання рішення президії обласної ради про встановлення на Вічевому майдані пункту обігріву для студентів – учасників акції на підтримку євроінтеґраційного курсу України, які розмістили там своє наметове містечко.

На засіданні голова обласної виборчої комісії Олег Пилип’юк поінформував про те, що ОВК зареєструвала й визнала повноваження нового депутата обласної ради – Оксану Степанівну Тебешевську, 1955 р. н., просвітянку, вчителя Голинської ЗШ І–ІІІ ст. Калуського району, обрану від ВО «Свобода» по багатомандатному виборчому округу.

Депутати внесли зміни до обласного бюджету на 2013 рік, обласної комплексної програми «Молодь Прикарпаття» (2010–2015 роки), Програми розвитку лісового і мисливського господарства Івано-Франківської області на 2001–2015 роки, до раніше ухвалених рішень обласної ради – «Про обласну цільову соціальну програму з оздоровлення та відпочинку дітей на період до 2015 року», «Про додаткові заходи з покращення інвестиційного клімату в області», «Про порядок проведення руслоочисних та руслореґулювальних робіт на річках області».

Ухваленим на сесії рішенням обласної ради визначено, як використовуватимуть лікарські засоби, закуплені за рахунок коштів субвенції з Державного бюджету місцевим бюджетам на придбання медикаментів та виробів медичного призначення для забезпечення швидкої та невідкладної медичної допомоги.

Створили Івано-Франківське обласне комунальне підприємство «Льодова арена» (воно розташоване в Калуші), затвердили його статут і призначили в. о. керівника.

25-та сесія обласної ради завершила роботу.

Н. К.

8 ГРУДНЯ «ПРОСВІТІ» — 145 РОКІВ!
ЦЮ ДАТУ ПРОСВІТЯНИ КРАЮ ВШАНОВУВАТИМУТЬ у січні 2014 року.
ПРО ІСТОРІЮ І НИНІШНІ ПРОСВІТЯНСЬКІ СПРАВИ ЧИТАЙТЕ У НАСТУПНОМУ ЧИСЛІ ЧАСОПИСУ.

«ПРОСВІТА» – З НАРОДОМ

ІЗ ЗАЯВИ ВЕРХОВИНСЬКОГО РО ВУТ «ПРОСВІТА» імені ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

У серці України – Києві, на Майдані Незалежності, пролилася кров українських дітей. «Беркут» позвірячому розігнав студентів, влаштувавши криваву бойню. Розтоптані права і свободи громадян України. Переповнена чаша терпіння і спокою українського народу.

Верховинське районне товариство «Просвіта» імені Тараса Шевченка висловлює глибоке обурення цими ганебними подіями, засуджує застосування сили проти мирного населення й рішуче вимагає притягти всіх винних до відповідальності.

За ці ганебні дії державної влади до громадян вільної, незалежної Української держави вимагаємо відставки Президента України та Кабінету Міністрів України.

Закликаємо міліціянтів і силовиків не виконувати злочинні накази, не вчиняти погроми мирних протестних акцій громадян, не піддаватися на провокації проімперських сил, які дестабілізують суспільно-політичну ситуацію в Україні.

Ми, просвітяни Верховинщини, глибоко віримо у європейське майбутнє соборної України. Ми обов'язково всі разом робимо свій цивілізаційний вибір, бо ми – єдині у своєму державотворчому прагненні.

Україна – велика європейська держава, і вона має бути повноправним учасником європейської спільноти.

Слава Україні!

ТАК ДУМАЮ

МАЙДАН, ЯК ВУЛКАН

В останні дні листопада знову ожила й твориться новітня історія України. Тобто це не історія, а її живий дух і рух у майбутнє, яке має можливість і право змінитися на краще. Велике бачиться на відстані. Не сумніваюся, що до нас навернулося Велике, істотне, те що збурює розум і заворожує своєю бурхливою сутністю.

Маємо своєрідне дежавю. Дев'ять років тому починався і тривав помаранчевий майдан як вибух живої української енергії. Вулкан лише пригас, а всередині його весь час тихо клекоче. Нині з нього, як із відомої Етни, вирвався дим, за яким гаряча лава народного гніву й прагнення жити краще, а отже, бути у Європі, де інакше, де інші цінності, інша вартість людського життя, гідного, вільного, кращого.

Якийсь час Україна наче поринула у сон, частково кошмарний, місцями заспокійливий, десь із поверненням до дійсності й хворобливим реаґуванням на неї.

І враз народ прокинувся, стрепенувся, різко відреаґував на дії влади й хвилі нової боротьби ринули на майдан столиці, міст України.

Характер рушень переважно студентський, підкреслено молодіжний. Наче ожили традиції студентської революції на граніті 1990 року. Студенти раптом відчули сучасний нерв народного життя, отримали неймовірний імпульс до активних дій, зрозуміли, що Європа – це молодість нашої України і її майбутнє, за це варто боротися.

Нинішній стан суспільства – це ланцюг боротьби за незалежність України, серед його ланок: ланцюг єднання 1990 року, студентська революція на граніті, здобуття Української держави 1991 року, рух «За Україну без Кучми», помаранчевий здвиг 2004 року і новітній майдан 2013 року. Ці події надихають, роблять честь українській нації.

…Ще одна історична паралель з давнішої історії. 1848 рік. «Весна народів» – революції у Європі.

Для Галичини скасування панщини, 165 років тому. І донині по селах стоять хрести, встановлені на честь скасування панщини, як вагомі знаки на історичній дорозі нашого народу до волі, повернення до Європи, звідки завжди віяло духом життя.

…Через дев'ять років після майдану 2004 маємо позитивне його повторення (9 – це наше число: 1919 – злука, 1991 – Акт про незалежність), є відчуття тяглості боротьби за краще життя, є добрий досвід і хороші надії на рух у Європу, а не назад, у поганої пам'яті союзи.

Василь БАБІЙ

БОЖЕ І КЕСАРЕВЕ

ЦЕРКВА ЗАСТЕРІГАЄ

Більшість наших віруючих співгромадян разом зі своїми ієрархами підтримала європейську інтеґрацію України. Всі глави Церков і релігійних організацій, які входять до Всеукраїнської ради Церков та релігійних організацій (ВРЦІРО), підтримали курс на євроінтеґрацію нашої держави.

Кардинал Любомир Гузар на Майдані у Києві закликав до миру, взаємоповаги, розуміння. Надмірна жорстокість виходить за межі людського розуміння.

У цю неділю в івано-франківському катедральному соборі Воскресіння Христового в своєму слові до мирян і керівників влади Прикарпаття чільник УГКЦ Святослав Шевчук наголосив: «Ми просимо Бога, щоб подав усьому нашому суспільству і кожному зокрема мудрість Божу. Щоб не допустити до кайданів зла, але Божим миром і Його мудрістю звільнити цей народ від усього того, що його пригнітає, а відтак силою Божою простелити шлях у майбутнє». Верховний архієпископ засудив насильство до мирних демонстрантів і закликав парафії та монастирі «відчинити двері… й вчинити всі діла, необхідні для того, щоб виявити милосердя для потребуючих…»

Так само висловився глава УПЦ КП патріарх Філарет, який у своєму зверненні наголосив: «Ми морально засуджуємо жорстоке застосування сили до мирних громадян… і закликаємо всіх, особливо міліцію, а також учасників громадських акцій, не допустити подальшого примноження насильства. Бо можливо саме цього – розгортання великого громадянського конфлікту і розколу країни, знищення нашої державності – добиваються ті сили, які за будь-яку ціну прагнуть не допустити інтеґрації України з об'єднаною Європою».

До волі народу, невпинно здіймаючи молитви про мирне розв'язання конфлікту, приєдналися Всеукраїнський союз церков ЄХБ, студенти Українського католицького університету, Івано-Франківської семінарії УГКЦ, Ужгородської богословської академії УПЦ та інших духовних закладів України.

Н. К.

ВИБІР

НЕ ПОСТУПИТИСЯ ЧЕСТЮ

В Івано-Франківську відбулося засідання розширеної ради Всеукраїнського об'єднання ветеранів з участю представників місцевої влади і громадських та громадсько-політичних організацій краю.

Відкриваючи зібрання, на яке з'їхалось 120 делеґатів з усіх областей України, голова Івано-Франківського обласного відділення ВОВ Василь Сав'юк зазначив, що «ветеранську організацію Івано-Франківщини створили 20 років тому. До її складу ввійшло майже п'ятдесят тисяч ветеранів Другої світової війни, Братства вояків ОУН–УПА, ветеранів праці та Збройних сил нашого краю. Головними напрямами діяльності організації є захист молодої Української держави від зовнішніх та внутрішніх ворогів, визнання діяльності організацій, які в ХХ столітті боролися за здобуття Україною незалежності, зокрема УВО, «Карпатської Січі», ОУН, УПА, УГВР…»

Своєю чергою, керівник НД «Просвіта» Михайлина Боднар відзначила заслуги Героя України В'ячеслава Чорновола в об'єднанні ветеранських організацій національно-демократичного спрямування, що й призвело до створення на противагу проімперськи налаштованим ветеранським організаціям потужної української за духом Всеукраїнської організації ветеранів.

Не оминули у своїх виступах делеґати ветеранського зібрання і теми євроінтеґраційних прагнень українського народу. Вони твердо заявили, що вибір між Євросоюзом та Митним союзом насправді є для українців вибором між життям і смертю. Тому ветерани за Україну у Євросоюзі, у Європі.

Теодор ДРОВНИЧ

ПОЗИЦІЯ

ЦЯ ВЛАДА — ГАНЬБА УКРАЇНИ

Тисячі разів за добу тисячі людей гукають на Євромайдані «Слава Україні!». Слава. І я теж за славу України.

Але цього разу особисто мене на Євромайдан вивела не слава, а ганьба України.

Та сама ганьба, яка мучила Тараса Шевченка:

Так сміються ж з України
Стороннії люде!

Бо ті стороннії люде вважають, що ми, українці, так само, як усі цивілізовані європейські народи, настановили до влади над собою найкращих, найрозумніших, найпорядніших із-поміж себе: Януковича й Азарова. А виявилося, що це нечестивці. Шахраї. Янукович кілька місяців дурив український народ і всі народи Європи, що підпише документ про асоціацію з Євросоюзом, а за тиждень до підписання він раптом під тиском свого «старшого брата» Путіна – передумав! Бо знає, що в Європі таким, як він, місце хіба в клітці.

26 листопада Янукович твердо заявив, що не підпише євроінтеґрації. Після цього йому ніхто зі світових політиків не подасть руки. І Путін теж матиме його за ганчірку під ногами.

Але мене тривожить, з яким видом ми, українці, віднині будемо з'являтися у світі? Адже там думатимуть, що всі ми, українці, такі самі нечестивці, як Янукович і Азаров. І навіть підмітайлами нас не візьмуть.

Я філолог за освітою, тому говоритиму віршами іншого нашого пророка, Івана Франка:

Народе мій, замучений, розбитий,
Мов паралітик той на роздорожжу,
Людським презирством,
ніби струпом, вкритий!
Твоїм будущим душу я тривожу,
Від сорому,
який нащадків пізних
Палитиме, заснути я не можу.

Ви чуєте: Івана Франка палив сором за нащадків пізніх, тобто за нас його палив національний сором.

Інший великий поет сучасності, Микола Вінграновський у вірші «Ніч Івана Богуна» побивався серцем:

Невірна ніч! Ганьба довготелеса
Схиляється до нашого лиця.
Ганьбо! Ганебино!
Ганьбище, ти над нами!
Твій віщий зір на нашому чолі,
Що нашими козацькими кістками
Проторохтиш в землі і по землі.

Щиро кажу молодим: мені соромно, що ми, старші, не забезпечили нормальних умов життя вам, молодим. І нагадую про цей наш історичний сором, щоб додати молоді рішучості звільнитися від скверни, яка опосіла наш добрий і чесний народ.

Кажуть – навіть тут, на Євромайдані кажуть: «український Уряд, український Президент». Але тицьніть пальцем чи не в кожного міністра – і виявите, що він ніякий не українець, що значна частина тих міністрів навіть народилася поза Україною. Україна для них не батьківщина, а лише територія і населення для пограбування. Ними керує не національна ідея (ідея національної державності), а жадоба урвати якомога більше, затягти якомога далі, щоб там нажертися. Азаров – «парєнь із Калуґі», що прибився в Україну 1984 року, але навчитися української мови – в нього «ум слабоват и здоровье не позволяет» (Фонвізін, «Недоросль»). Янукович – син росіянки з Орловської області й німецького поліцая з Білорусії. Богатирьова – акушерка з Челябінської області, Могильов – з Петропавловська-Камчатського, міністр оборони – з Казахстану чи з Північного Кавказу, Службу безпеки донедавна очолював кондовий москаль з Московської області Калінін. Самі приходьки та пройдисвіти… Один Діма Табачник «корєнной кієвлянін» з Подолу, але дід його, за його ж, Табачника, словами, був «неистовый большевик, чоновец» («часть особого назначения»), тобто кривавий чекіст, а внук продовжує дідову справу нищення України – іншими методами.

Це Уряд України, але не український Уряд. Такий само неукраїнський Уряд був у нас у 20–30-их роках. У тому Уряді Москва тримала в запасі по 2–3 українці – для декору й відстрілу. А хіба це не відстріл: тримати в тюрмі прем'єра Юлію Тимошенко і міністра Юрія Луценка?

Люди добрі! Та це не український Уряд, це «сборная СССР», яка і грає за новітній СССР – за Митний союз, у якому Україна буде такою ж безправною, як була УССР.

Тяжкими зусилля виривалися ми з «Імперії зла». Армія УНР, Українська повстанська армія наклали головами сотень тисяч воїнів. У шістдесятих – вісімдесятих гинули вже поодинокі: Василь Макух, Олекса Гірник, Алла Горська, Володимир Івасюк, Олекса Тихий, Юрій Литвин, Валерій Марченко, Василь Стус, В'ячеслав Чорновіл…

Мій старший друг, уже покійний Петро Розумний, теж політв'язень, якось сказав: «Наші батьки народили нас у рабстві. Ми ж залишаємо вам, молодому поколінню, вільну країну». Нехай відносно вільну, але ж ви маєте можливість вийти на Євромайдан і заявити свою волю. Ми такої можливості не мали.

Ради Бога, не здайтеся нашому запеклому історичному ворогові – Росії. Незалежність – найдорожче, що в нас є. Той факт, що ви повстали, і є вашою відповіддю чужим людям:

Не смійтеся, чужі люде!
Церков-домовина
Розвалиться… і з-під неї
Встане Україна
І розвіє тьму неволі,
Світ правди засвітить,
І помоляться на волі
Невольничі діти!..

Ви, невольничі діти, які виросли під синьо-жовтим прапором, уже не захочете ходити у московському ярмі.

Байрон колись сказав: «Не шукайте славних у минулому. Дні вашої юності були днями вашої слави». І ви матимете право сказати ці слова вашим нащадкам.

Слава вам, вільним дітям України!

Василь ОВСІЄНКО,
у минулому політв'язень

НЕ БИЙТЕ, ХЛОПЦІ!

ЗВЕРНЕННЯ ДО ПРАЦІВНИКІВ УМВС В ІВАНО-ФРАНКІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

У ніч з 29 на 30 листопада 2013 року Україна пережила безпрецедентну подію: працівники міліції в Києві, виконуючи накази злочинної неукраїнської влади, кийками й кулаками жорстоко розправилися з абсолютно мирними мітинґуючими студентами, розігнавши євромайдан. Озброєні й озвірілі «беркутівці» били та волокли по граніту беззбройних дівчат і юнаків. І все для того, щоб влада могла спати спокійно, здавши Україну Кремлю, та й надалі розкошувати за народні гроші.

Як свідчать електронні ЗМІ, аналогічні накази отримали працівники УМВС, зокрема, підрозділи міліції особливого призначення «Беркут» в інших містах України. Але, наприклад, львівський підрозділ відмовився його виконувати. Це дає підстави вірити, що у лавах української міліції служать не тільки манкурти, а й свідомі патріоти, які ніколи не піднімуть зброю проти власного народу, захищаючи зайд, що захопили владу в країні.

Тому сьогодні ми звертаємося до вас із закликом не виконувати злочинних наказів із розгону євромайданів. Просимо вас чинити опір у разі спроби використання вашої сили проти власного народу, адже стаття 60 Конституції України стверджує: «Ніхто не зобов'язаний виконувати відверто злочинні розпорядження чи накази». Не дайте перетворити себе на тупоголових м'ясників, у яких немає нічого святого. Пам'ятайте, що влада минуща, а Україна – вічна! Захистіть Україну! Слава Україні!

лауреат Національної премії ім. Т. Г. Шевченка, народний депутат Верховної Ради України I скликання ***С. ПУШИК,***
народний депутат України V–VI скликань ***З. ШКУТЯК,***
народний депутат України IV та VI скликань ***Р. ТКАЧ,***
голова Івано-Франківської облдержадміністрації 2007–2010 рр., депутат обласної ради ***М. ПАЛІЙЧУК,***
доцент кафедри механіки машин ІФНТУНГ ***Б. ГАВРИЛКО,***
генеральний директор ОТБ «Галичина», депутат обласної ради ***О. БАБІЙ,***
народний депутат України I–II скликань, голова Івано-Франківського обласного об'єднання Всеукраїнського товариства «Просвіта» ім. Т. Шевченка ***С. ВОЛКОВЕЦЬКИЙ,***
генеральний директор Національного музею народного мистецтва Гуцульщини та Покуття ім. Й. Кобринського, заслужений працівник культури України ***Я. ТКАЧУК,***
голова Калуської міськрайонної станиці Братства вояків УПА ***С. ПЕТРАШ,***
лауреат Національної премії «Гордість країни-2003» заслужений лікар України ***В. ПИТЛИК,***
голова Коломийського міськрайонного товариства «Просвіта», заслужений працівник освіти України ***В. ГЛАГОЛЮК…***

Ухвалили на вічу в м. Івано-Франківську 1 грудня 2013 р.

ЖИТТЯ, ЯК ВОНО Є

МАМУСІ ПІДТРИМАЛИ

У сквері Міцкевича відбулася акція «Мамусі за європейське майбутнє дітей», яка зорганізувалася через місцевий форум для мам. Захід мав на меті не тільки підтримати євроінтеґрацію, але й привернути увагу до проблем, з якими зустрічаються молоді мами у повсякденному житті.

Після появи малюка кожна мама зустрічається з труднощами: нерівні тротуари для спокійних прогулянок, недоглянені ігрові майданчики (або їх зовсім немає), у будь-який магазин, щоб купити бодай хліб, добратися неможливо – немає заїздів-з'їздів, а якщо є, то виникає інша перешкода – двері, які практично неможливо відчинити мамі з коляскою. Про транспорт і не мовиться, бо для того, щоб проїхати бодай одну зупинку громадським транспортом, потрібно підняти коляску, аби заїхати всередину, стояти невідомо де, бо спеціально відведеного місця нема, ще й водії палять у салоні. Згодом виникають нові проблеми – влаштування дитини у дитячий садок, безпека на дорозі, активне здорове дозвілля тощо. Чи є таке у розвинених європейських країнах?

Молода мама просвітянка Євгенія Бардяк зазначає: «Повсякденних проблем у сучасної мами є дуже багато. Ми розуміємо, що за один день вони не вирішуються, але варто діяти вже. Сьогодні саме той час, коли треба сказати, що нашим дітям потрібна європейська конкурентноспроможна освіта, якісна медицина, відчуття власної гідності саме в Україні, а не деінде».

Теодор ДРОВНИЧ

ЗАЯВИ

НЕ ВИКОНУВАТИ ЗЛОЧИННИХ НАКАЗІВ

Додаток до резолюції зборів депутатів обласної ради від 1 грудня 2013 року

Ганебні дії державної влади перейшли всі межі здорового глузду. Депутати Івано-Франківської обласної ради від імені територіальної громади області висловлюють обурення подіями, що відбулися в ніч з 29 на 30 листопада на Європейській площі в Києві.

Кривавий розгін озброєними представниками державної влади мирних зібрань людей в Україні, в центрі Європи, необхідно розцінювати вже не лише як порушення прав людини, а й як злочин.

У зв'язку з продовженням мирних акцій протесту звертаємось до керівництва Міністерства внутрішніх справ України та його структурних підрозділів на місцях із закликом не виконувати злочинних наказів, не вчиняти жодних актів насильства щодо мирних громадян та не брати участі в спробах розгону мирних акцій протесту на всій території України.

Звертаємось до офіційних представників країн – членів Європейського союзу, уряду Сполучених Штатів Америки в Україні з офіційною заявою про підтримку петиції щодо заборони в'їзду до країн ЄС та США Президенту України Віктору Януковичу, членам Кабінету Міністрів України та членам їхніх сімей, а також блокування в європейських банках їхніх рахунків і рахунків, пов'язаних з ними компаній.

Депутати обласної ради звертаються до всіх громадян України – членів Партії реґіонів із закликом покинути лави цієї політичної сили, здати партійні квитки політсили, яка сформувала Уряд, котрий знехтував усіма принципами демократичного суспільства і силою розганяє мирні протести.

Також звертаємось до всіх представників засобів масової інформації із закликом об'єктивно й неупереджено висвітлювати події, що відбуваються в Україні, не дезінформувати громадян і не замовчувати фактів вчинення насильства й неправомірних дій щодо активістів протестного руху та мирних громадян, які їх підтримують.

Депутати Івано-Франківської обласної ради, представляючи інтереси майже півторамільйонного населення області, виражаючи його європейські прагнення, змушені застерегти органи державної влади від необдуманих дій, спрямованих проти українців.

У разі продовження застосування силових методів щодо громадян, які протестують, залишаємо за собою право вдаватись до громадянської непокори й загальнодержавного попереджувального страйку.

Депутати обласної ради звертаються до всіх місцевих рад області з пропозицією провести у Києві сесії місцевих рад області з розгляду питання про суспільно-політичну ситуацію в Україні.

Ухвалили на зборах депутатів Івано-Франківської обласної ради шостого демократичного скликання 1 грудня 2013 року

РЕАЛІЇ І ПРОЕКТИ

МУСИМО ЗРОБИТИ

Щоб Україна успішно проводила проєвропейські реформи, потрібно притягти до відповідальності провокаторів-українофобів, які на ґрунті мови і релігії сіють міжнаціональну ворожнечу, а також зняти з державної реєстрації політичні партії, громадські організації, які ведуть антиукраїнську, антидержавну політику в інтересах чужої країни, систематично порушують Конституцію України, чинне законодавство, в т. ч. Закон «Про основи внутрішньої і зовнішньої політики». Саме ці політичні сили чинять шалений опір, підігрівають суспільство проти руху України в бік Європи й запровадження європейських стандартів життя українців.

В 1994 році в Будапешті керівники України (Л. Кравчук), Росії, США, Великої Британії (згодом – Франція і Китай) підписали меморандум. Цим документом згадані ядерні держави ґарантували Україні військову, економічну, територіальну безпеку в обмін на її ядерне роззброєння, а також зобов'язалися утримуватися від будь-яких форм тиску на нашу країну (браво, Росіє!). Чому керівництво України (при наполяганні опозиції) не вимагає, щоб країни-ґаранти виконували свої міжнародні зобов'язання (нагадали про це Росії) і захистили Україну від аґресивної, ворожої політики Кремля. Самій Україні потрібно денонсувати Харківські угоди. ЧФ РФ веде себе в Криму як окупант, а не армія дружної держави, систематично порушує угоду про дислокацію флоту в Севастополі, грубо іґнорує закони України, не виконує рішення судів, нагнітає антиукраїнську, сепаратистську політику в реґіоні.

В найближчій перспективі Україні потрібно (з участю міжнародних інституцій) провести демаркацію, делімітацію своїх кордонів з Білоруссю, Молдовою, Росією, проводити інтенсивну, ефективну роботу щодо вступу України в НАТО.

БЕЗДІЯЛЬНИЙ І БЕЗВІДПОВІДАЛЬНИЙ

Україна (з вини непрофесійних дій Уряду М. Азарова та кризи моралі наших чиновників, а не зовнішніх економічних загострень) перебуває в глобальній, глибокій соціально-економічній, виробничо-промисловій, фінансовій, судово-правовій, гуманітарній кризі. Займає одне з останніх місць у Європі та серед країн СНД за життєво важливими показниками. Так, за перше півріччя ц. р. спад промислового виробництва становить (-) 5,3 відсотка; серед країн СНД Україна єдина, яка має спад ВВП на (-) 1,5 відсотка; має заборгованість у сумі більше двох млрд. грн. соціальних виплат; середня зарплата українців зменшилася на 43 грн.; за вісім місяців ц. р. дефіцит державного бюджету становить 35 млрд. грн., що удвічі більший, ніж за аналогічний період минулого року; скоротився золотовалютний запас країни; державний борг перед вітчизняними й іноземними кредиторами становить 480 млрд. грн., – за прем'єрства М. Азарова цей показник щорічно зростає майже на 90 млрд. грн.; в країні зростає безробіття через знищення діючим Урядом малого і середнього бізнесу і т. ін.

ПРАВИЛЬНИЙ ВИБІР — ЗАПОРУКА ПОСТУПУ

Середня тривалість життя українців становить 67 років, французів, іспанців, німців – 79 років, шведів, італійців – 81 рік. Це комплексний показник, який залежить від багатьох факторів і відображає: якість медичного обслуговування і харчування; доступність (забезпечення) санаторно-курортного лікування; фінансову можливість сімейного бюджету; стан екології; умов проживання, праці й відпочинку; розвиток фізичної культури і спорту; ментальність народу; стан психологічного клімату у сім'ї і в трудовому колективі тощо.

Значно недофінансовуються до своїх потреб такі важливі галузі як: освіта, наука, медицина, культура, армія і т. ін., бо нераціонально, не за цільовим призначенням використовуються бюджетні кошти. Незадовільними темпами розвивається туризм (особливо в Карпатах, Криму) книговидавництво державною мовою. Чому на такі неґативні речі не реаґують лідери парламентської опозиції, керівництво Федерації профспілок України (ФПУ)?!

У Європейському суді з прав людини на розгляді перебувають більше 10 тис. заяв від українців, які не можуть знайти правди й справедливості у вітчизняної Феміди; у міліції масово катують, убивають невинних людей; у незадовільному стані у тюрмах утримують в'язнів (це показник ставлення влади до людини). Працездатна частина населення масово виїжджає за кордон на роботу і навіть на постійне проживання, бо не хочуть жити у жебрацькій поліцейській державі, де панує хаос і беззаконня. Це барометр для влади, вердикт її бездіяльності й відсутності будь-яких реформ в інтересах суспільства і держави!

Уряд не реаґує на кричущі факти утисків і згортання використання державної мови, знищення пам'яток архітектури, історії, культури, культових об'єктів, їхнє перепрофілювання в інтересах олігархів, авантюристів, триває хаос в освіті, започаткований галузевим міністерством. Влада не захищає ефірний простір України від іноземних антиукраїнських ворожих програм і пропаґанди.

Стає зрозуміло, що такий критичний стан у державі, це, по-перше, результат проведення хибної кадрової політики щодо підбору і розстановки керівних кадрів як в самому Уряді, так і в реґіонах. Тобто призначаються особи без урахування їхньої професійної підготовки, ділових, морально-патріотичних якостей, без оцінювання практичної діяльності (досвіду) на попередній посаді, а призначаються за принципом особистої вірності, кумівства тощо. По-друге, в Україні відсутня програма розвитку держави, як за галузями народного господарства, так і за адміністративно-територіальними реґіонами терміном на 5–10 років. Особливо це стосується концепції розвитку аґропромислового, військово-промислового комплексів, продукція яких може успішно реалізовуватись на світових ринках, а також ці галузі «потягнуть» за собою розвиток наших підприємств груп «А» і «Б». Такий комплексний фінансово-виробничий реформаторський план дій має розробити Академія наук України з участю галузевих реґіональних вишів, спеціалістів-практиків, вітчизняних і зарубіжних експертів, бізнесменів, інвесторів, громадськості тощо. Без такої програми Уряд діє наосліп, латає дірки сьогодні на сьогодні. Тобто відсутня системна планова цілеспрямована динамічна робота.

ВЛАДА НЕ ЧУЄ…

В українців-трудівників викликає найбільше незадоволення, несприйняття, обурення те, що вони створюють матеріальні блага, але ними користуються і споживають їх інші: хліб з маслом та ікрою – чиновникам, крихти – народові.

Характерно, що в Україні при економічних труднощах, кризі різко збагачуються чиновники, олігархи. Кількість мільярдерів і мільйонерів щороку зростає, а купівельна спроможність українців-трудівників падає, як і їхній рівень життя. Якщо наш трудівник купив автомобіль чи квартиру, то кошти він заробив не в Україні, а за кордоном важкою працею. За українську зарплату він може купити велосипед (в кредит!). Заробітчани щороку (в середньому) вливають в економіку України 6,0 мільярдів дол. США. Чиновник чи олігарх навпаки «зароблені» (?!) кошти (нетрудові доходи) вивозить з України за кордон, тобто збагачує чужу країну й одночасно фінансово підриває економіку України. Влада бере іноземний кредит не для розвитку вітчизняної економіки та збільшення робочих місць, а для збагачення чиновників, олігархів (вампірів!), але кредити з відсотками буде повертати народ-трудівник і його діти! Влада пригнічує народ який її обрав. Вампірам вигідна економічна криза, бо при ній вони збагачуються, тому штучно її створюють.

ДО ЄДНОСТІ У СПІЛЬНІЙ МЕТІ

Влада має здійснювати державотворчі проґресивні реформи, дбати, щоб українці жили за європейськими стандартами, щоб Україна стала могутньою успішною державою, суб'єктом міжнародного права, щоб ми гордилися нашою державою, щоб була перспектива для молоді, щоб додому поверталися заробітчани, щоб побороти безробіття, щоб зростала народжуваність українців, збільшувалась тривалість їхнього життя, щоб пенсіонери могли зміцнювати своє здоров'я в санаторіях і курортах, подорожували історичними місцями нашої держави. Щоб Україна зайняла гідне місце на міжнародній арені…

Це можна досягти за умови, коли в Україні буде мир і злагода, спокій і суспільна солідарність, коли суспільство очиститься від холуїв: хрунів, ренеґатів і сепаратистів, а влада буде патріотичною, моральною, професійною.

Хочу вірити, що влада згадає слова Тараса Шевченка:

І на оновленій землі
Врага не буде супостата,
А буде син, і буде мати,
І будуть люди на землі…

До цього пророцтва мають прагнути всі, як етнічні українці, так і українці іншого етнічного походження. В ідейності, в єдності – сила! Все – під контроль незалежних ЗМІ.

Ярема НОВАК, *м. Коломия*

В ІВАНО-ФРАНКІВСЬКУ на ВІЧЕВОМУ МАЙДАНІ біля будівлі на вул. НЕЗАЛЕЖНОСТІ, 5, РОЗМІЩЕНИЙ НАМЕТ ШТАБУ НАЦІОНАЛЬНОГО СПРОТИВУ, ДЕ МОЖНА ОТРИМАТИ ОПЕРАТИВНУ ІНФОРМАЦІЮ І ЗАПИСАТИСЯ НА ПОЇЗДКУ В КИЇВ.

НУ ЩО, ЗДАВАЛОСЯ Б, СЛОВА…

ЗІ СЛАБОЇ ГОЛОВИ НА ЗДОРОВУ

(КІЛЬКА СЛІВ ПРО УКРАЇНСЬКИЙ СЛЕНҐ)

Коли чуєш поспіхом сказані, непродумані, логічно непідперті вислови, приходить на пам'ять приказка «Що швидко робиться, то сліпе родиться».

Якось почув я такий категоричний вирок: «Відсутність сленґу в сучасній українській мові свідчить про її меншовартість». І далі автор цього вироку посилається на те, що в усіх розвинених світових мовах як конечна складова частина присутня сленґова лексика. Сленґ – необхідний складник кожної світової мови.

З останнім твердженням важко не погодитися.

Те, що в сучасній нашій мові відсутній український сленґ, – теж правда. Але чи це ознака неповноцінності її? Чи наша мова не здатна до вироблення свого, суто українського сленґу? Чи в нашій мові ніколи не було сленґової лексики?

Відповідь на ці запитання може дати лексикологія.

Гляньмо на сучасний російський сленґ – феню, поширену в русифікованих українських містах. Де взялося у цій фені слова **урка, уркач?** Це ж безперечні нащадки нашого **вуркагана.** Або слово **стукач?** Або взяти такі слова й вирази як **хіпіш, хіпішувати, шухер, стояти на шухері**. Що це за слова? Ці слова узяті зі старогебрейської мови, тобто мови, яку могли знати й вивчати у хедерах (гебрейських школах) в Україні. На території Московщини (Великоросії) хедерів не було, бо там не було гебрейського населення.

Про що це все свідчить?

Це свідчить про те, що в Україні, до окупації її Москвою, а також перші століття після окупації, але перед тотальною русифікацією українських міст, існував свій ориґінальний сленґ, базований на українській та інших відомих в Україні мовах.

Коли русифікувалися українські міста, став русифікуватися і сленґ, але русифікуючись, він і собі українізував феню, і то так, що українізована феня здобула всеросійське (пізніше – всесоюзне) поширення.

До наведених вище українізмів у всесоюзній фені можна додати й таку нашу лексику: **урвати куш** від нашого слова **урвати**. **Хата, хови[і]-ра, халява** – це все українські слова, адаптовані фенею. Про їхнє незаперечне українське походження свідчить лексика львівського сленґу, оприлюднена у «Лексиконі львівському» (Львів, 2009). Ці слова української мови у сленґовому значенні сучасної всесоюзної фені відомі львів'янам молодшого, середнього і старшого покоління, їх зафіксовано у творах галичан, написаних до совєтської окупації.

До лексики, відомої жителям Львова до 1939 року, належать і слова **фраєр, фраєрка, фраєрнутися** – лексика, тепер засвоєна всесоюзною фенею.

Безперечне українське походження мають слова **придурня, придурок** та термін картярської гри **сто вгору,** практикований носіями фені. Ця лексика поширилася серед всеросійського злочинного світу з царської каторги, де відбував покарання великий процент українського злочинного світу.

З давньогебрейських фондів українського сленґу походить, мабуть, і слово фені **кіча**, у значенні «тюрма». **Кіча**, очевидно, розвинулась зі слова одеського сленґу **кічман**:

С одесского **кичмана**
Бежали два уркана…

Великий вплив на розвиток фені мав одеський злочинний сленґ, який у кінці XVIII і на початку XIX століття безперечно був загальноукраїнський зі своїм одеським колоритом. До суто одеського сленґу треба віднести слова **чудачка, чудоха** (жінка, фраєрка) і слово **фармазон** (обман, дурисвітство), розвинений зі слова «франкмасон». До загальноукраїнського сленґу треба віднести одеські сленґізми **чмур** (чоловік, фраєр), **чухати, чухнути**, **наріза?-ти** (тікати). Останнє слово розвинулося з українського ж таки сленґового виразу **поли вріж і тікай**. Цей вислів, породжений сленґом, згодом став виразом української мови. Процес влиття сленґу в нормальну мову – процес відомий усім мовам. Наявність цього процесу в нашій мові свідчить, що українська мова має усі риси, притаманні розвиненим мовам світу.

Русифікація українських міст змусила русифікуватися і сленґ. У цьому процесі нема жодної провини української мови. Русифікацію України ініціювала не українська мова, а окупанти.

Замість винувати мову у меншовартості, можна порадити «винувачам» нашої мови глибше занурюватися до «океану мови» й відшукувати забуті лексичні пласти.

Святослав КАРАВАНСЬКИЙ

ЖИТЕЙСЬКІ МУДРОСТІ

НЕ ЖАРТ, А ПРАВДА

Вже багато років живу я на світі й хочу вам написати, чого біда в світі.

Чого, відколи людина живе на землі, вона воює, убиває, ґвалтує і грабує? Я не хочу сказати, що я маю рацію у своєму баченні, але перечитав я чимало книжок, переговорив я з тисячами людей і любив сам спостерігати за життям у своєму рідному селі та за його межами. І коли в людській голові виникла думка про безсмертя, чоловік зрозумів, що безсмертя – це коли він витворить щось таке, що його вчинок, тобто витвір, залишиться на землі вічною згадкою. Жінка, яка слабша, подумала, що коли вона буде покірна й слухняна чоловікові, то разом з ним про неї згадка також не помре. Чоловік зрозумів, що він набагато сильніший за жінку, почав володіти над нею своєю силою і зухвальством. І сказав: «У жінки довге волосся, а короткий розум». Але забув, що він, чоловік, веде війну тільки за землю й жінку. Жінка свята, як земля, і сонечко зогріває земличку, яка годує нас, героїв, аби могли воювати й грабувати чуже добро і гнобити жінку, яка своєю кров'ю та молоком народила нас та зігріває, як те сонечко земличку.

І ми, чоловіки, не розуміємо того у своїй пихатості, що ми без тієї, вибачте, що так висловлю, як ви говорите, дурної баби, – як сокира без топорища.

Хата без жінки – пустеля. А колись старші гуцули казали: «Аби без жінки сонечко не сходило і не заходило». А чи питаємо ми себе хоч потай, що ми з нашим коротким волоссям та світлим розумом зробили з тієї жінки, Мами, годувальниці?

Ми, чоловіки, пустили їх, немічних, беззахисних у блуд, змішали їх із найбруднішою багнюкою. Зрозумійте одне – жінки лихої ніколи не було би, коли б ми, чоловіки, були порядні, добрі.

Ми зваблюємо жінок всякими дурничками, а опісля називаємо, як нам заманеться. Подумайте чесно. На вас багато накинулося жінок? А що ви робите? Суддя судить жінку, що кинула дитину? А не питає, а де той герой із коротким волоссям, що пустив блудом ту нещасну і свою рідну дитину. Але це вони, з коротким волоссям, вигадують закони й керують світом. Жінці не можна навіть рукою торкатися святої книги? А йому, святому, можна засунути своє святе тіло «у дурну бабу». А на всяких поважних роботах, як хоче та нещасна жінка вижити, мусить терпіти, принижена. А виявиться, то вона, сякатака, спокусила мене. А де той твій великий розум, а коротке волосся?

Сидять у барі чотири мудрі чоловіки, розповідають, який вони мають успіх із тими пустими жінками, що «баба» – це ніщо. Аж тут заходить одна знайома пишнулька.

(Закінчення на 4-ій стор.)

ГЕРАЛЬДИКА

БУРШТИН ЗМІНИТЬ СИМВОЛІКУ

Бурштин у році, що наступає, святкуватиме свою 460-ту річницю. І влада міста вирішила внести зміни в символіку герба та прапора Бурштина.

«Ми вирішили шукати історичні символи нашого міста, щоб об'єднати минулеі сьогодення. Один із символів, які ми знайшли, – це сокіл зі складеними крилами, який був знайдений на печатці графа Ігнатія Скарбкова. Цю печатку віднайшов серед документів XIX ст. кандидат історичних наук Андрій Гречило зі збірки краєзнавця Антоні Шнайдера, що зберігаються у Львівській науковій бібліотеці, – повідомила заступник міського голови Марія Козар. – Ми знаємо про те, що в Бурштині була велика соколина ферма – об'єкт гордості дідича. Тому власник міста і зобразив цього птаха на своїй печатці, а ймовірно – й на гербі поселення. Історик зробив на основі символіки згаданої печатки реконструкцію міського герба Бурштина й помістив його у своїй фундаментальній книжці «Герби міст України».

Герб згідно з правилами сучасного українського місцевого герботворення, вписаний у декоративний картуш, увінчаний срібною міською короною, що свідчить про статус поселення. Сокіл відображає давні міські традиції Бурштина, оскільки на печатках містечка з XIX ст. маємо зображення такого птаха. Два стилізовані бурштини (янтарі) – як асоціативний символ назви поселення – це втілення руху, тепла й енергії. Хрест означає високу духовність мешканців. Запропонований проект прапора має елементи та кольори герба.

ЮНІ ТАЛАНТИ

СПІВ, ЩО УСІХ ЗБАГАЧУЄ

Дівочий вокальний ансамбль першої української гімназії. В центрі – керівник Олена Шевченко та концертмейстер Богдан Симчишин

У першій українській гімназії зберігаються давні традиції – долучатися до української пісні, а до кожного свята озвучувати нові пісні. Особливо до свята Покрову Пресвятої Богородиці та на фестивалі «Ой, у лузі червона калина», в якому завжди виступає дівочий вокальний ансамбль.

Гімназистки представляють патріотичні пісні, яким дають нове життя. А ще ансамбль і хорові колективи молодших класів «Соловейки» та старшокласників «Наша пісня» є учасниками шкільних заходів. І цьому вони завдячують музичному керівникові Олені Шевченко та концертмейстеру Богдану Симчишину, які навчили щедрівок, колядок, народних пісень.

«Тож тепер ми стали духовно багатшими, адже пісня нас об'єднує і в будь-яких обставинах почуваємось комфортно», – говорять гімназисти. І це дійсно так, бо, не зважаючи на завантажену освітню програму, вони охоче відвідують уроки музики. Хочеться зробити висновок: хто з піснею по життю йде, тому Бог щастя дає.

Любов ЗОРІНА

ЛЮБИ І ЗНАЙ СВІЙ РІДНИЙ КРАЙ...

КАЛЕНДАР ПРОСВІТЯНИНА

ГРУДЕНЬ

(Закінчення. Поч. у № 48)

25 ГРУДНЯ

165 років від дня народження **Степана Коваліва** (1848–1920), українського письменника, журналіста, педагога, просвітнього діяча.

130 років від дня народження **Степана Руданського** (1883–1873), українського поета, фольклориста.

26 ГРУДНЯ

155 років від дня народження **Лева Гузара** (1858–1923), громадсько-політичного діяча, нотаріуса у Галичі, активного члена «Просвіти», діда кардинала УГКЦ Любомира Гузара.

115 років від дня народження **Євгена Плужника** (1898–1936), українського письменника, перекладача, автора збірок поезій, п'єс, роману «Недуга».

28 ГРУДНЯ

45 років від дня народження **Івана Андрусяка**, поета, журналіста, учасника літературного угруповання «Нова деґенерація», автора поетичних збірок «Часниковий сік» (2005), «Писати мисліте» (2008), «Неможливості мови» (2011), повістей «Вургун» (2005), «Латання німбів» (2008), уродженця с. Вербовець Косівського району.

Підготував ***Петро АРСЕНИЧ***

ПАМ'ЯТЬ

Під час літературно-мистецького заходу «Голод 1932–33 рр. – сторінки національної пам'яті...» Інсценізація «Україна з молитвою до Бога». Поезію читає Мар'яна Андріїв, учениця 10-го класу

ДАНИНА ТИМ УБІЄННИМ...

ПАМ'ЯТЬ ЛЮДСЬКА – ВІЧНА, І УВІКОВІЧНЮЄ НАЦІОНАЛЬНУ ТРАГЕДІЮ УКРАЇНИ – ГОЛОДОМОР 1932–1933 РОКІВ. ЦЬОГО РОКУ МИНАЄ 80 РОКІВ З ЧАСУ ТИХ СТРАШНИХ ПОДІЙ – ЦЕ ВІЧНІ СТОРІНКИ НАШОЇ ІСТОРІЇ...

У селі Бортники, що на Тлумаччині, вшанування пам'яті жертв голодомору – святий обов'язок громади. Цьогоріч віче пам'яті відбулося перед Народним домом за участю жителів села, колективу вчителів і учнів Бортниківського НВК. На вічу перед громадою виступили сільський голова Галина Слободян, голова місцевого осередку товариства «Просвіта» Оксана Трак, з поетичними рядками, у яких розкриті жахливі сторінки української історії, до присутніх звернулася художній керівник Народного дому Оксана Зюзяк та учні школи.

У залі Бортниківського НВК учні, вчителі, батьки, жителі села зі сьозами на очах поверталися у реальний світ 1932–1933 років, мали змогу побачити і серцем відчути жахливі події голодомору.

Літературно-мистецький захід «Голод 1932–1933 років – сторінки національної пам'яті», підготувала на високому рівні заступник директора з виховної роботи Люба Гарасимів, вчителі історії Світлана Гарасимів і Мирослава Чемерис, звукорежисер – вчитель біології Ігор Опар. Вони донесли до сердець присутніх жахіття мук, умираючих від голоду, біль втрат за ненародженим інтелектом нації і найстрашніше: «Мамо, матусю, дай хлібця, я так хочу жити...»

Учні-старшокласники зі свічками декламували рядки поезії про голод, на сцені відбулась інсценізація «Україна з молитвою до Бога...» Образ України зіграла Мар'яна Андріїв, учениця 10-го класу, музичну мелодію, що символізувала сум і пам'ять про заморених голодом, зіграла на скрипці Яна Фенчук, учениця 10-го класу. Історичні факти про голод в Україні, озвучені українськими і світовими істориками, політологами, медиками, зачитувала вчитель історії Світлана Гарасимів.

Як данину світлої пам'яті душам, які в тяжких муках голодної смерті відійшли з цього світу у 1932–1933 роках, бортниківчани – піднесли за них молитву до Бога і з запалених свічок склали хрест пам'яті, який у сутінках ночі на подвір'ї школи, неначе нагадував: «Ми пам'ятаємо».

Галина СЛОБОДЯН,
сільський голова с. Бортники

БІЛЬ

І НЕ ПОГАСНЕ ТА СВІЧКА...

Україна. 1932–1933 роки. Нова система лічення часу – у трупах, у закоцюблих згустках муки, які колись – важко, неймовірно важко повірити! – могли сміятися, співати, радіти, людьми були! ЛЮДЬМИ, розумієте?! Не розуміємо, ні... Чуємо, знаємо, але, не переживши, не зможемо сповна зрозуміти.

«Бом! Бом!..» Хвилина. Шістдесят – у секундах, двадцять п'ять – у бездиханних істотах. Висушених зморщених листках, що безшелесно опадають із могутнього дерева історії. Могутнього, та безпорадного перед криваво-багряним буревієм. І немає на тому дереві «златой цепи», і нічого вже немає, і кору обдерли, обкраяли, обгризли по-живому бузувіри, пазурами своїми понищили, і стовбур точить червона черва, прокладаючи вглиб усе нові й нові ходи.

«Бом! Бом! Бом!..» Одна година – тисяча мерців. Пульсує у скронях глухим стуком безжальний маятник смерті.

«Бом! Бом!..» Зірвався вітер, одним подихом – усе листя в одну яму.

Один день, одна сторінка календаря – двадцять п'ять тисяч людей.

І знову «Бом! Бом! Бом!..»

Сімнадцять місяців. Близько п'ятисот днів. Страхітлива математика.

Винищено до десяти мільйонів людей. Підрахунки дослідників різняться кількома мільйонами. «Статистика твердить...». Минає рік – і та статистика твердить зовсім інше. Смерть дітей до одного року РАГСами взагалі не реєструвалася. А саме вони були найбільш беззахисними перед невблаганною потойбічною панною в чорному каптурі.

Сухі цифри. Мертві, безжальні факти. І якщо мозку буде достатньо осягнути приблизну кількість у мільйонах – то там, трохи нижче, де чути якийсь постійний стукіт, щось щемить і вперто не може усвідомити ті жахливо нереальні числа. Не вкладається в голові, яку кількість людей поглинула земля! І який демонський реєстр визначить, кого з незліченних марій-явдох-килиніванів-михайлів внести до тієї реєстрованої кількості, а кого залишити за бортом людської пам'яті?!

«Мертві по ровах – їх мільйони,
По німих церквах стогнуть дзвони...
Хто ж то Україні, Боже,
нині допоможе?»

Близько мільйона ненароджених дітей. Окрім десяти мільйонів замучених, мільйону навіть не дали з'явитися на світ. Тут би їх не чекало нічого доброго. Але той, хто не зароджував нове життя, не мав права його знищувати!

Нас усіх створено однією рукою, і вдихнули в нас один дух, і всі ми є духовними родичами в якомусь коліні. Мільйону наших прабабусь і прадідів не дали творити нові покоління. Кожен із нас втратив більше мільйона потенційних братів і сестер. Більшої втрати годі й уявити. Забути таке – означає забути все людське, що є у твоєму єстві. Відхреститися від права бути людиною. Не Homo sapiens, а Людиною, створеною за образом і подобою Божою. Безпам'ятність породжує бездуховність.

Вісімдесят років минуло, а й досі чуємо у вухах плач ненароджених братів і сестер, досі відчуваємо на собі наслідки того дворічного пекла. Засіяно було нашу землю спухлими трупами, то якого ж хочемо врожаю?!

Як передаються дітям від батьків зовнішні риси, так переходить у спадок і надлюдський страх: підсвідомий, неконтрольований, уже невід'ємний від їхнього єства. Генетична пам'ять. Вічний «синдром уцілілого». Пам'ять чотирьох поколінь, що міцно вкоренилася всередині, вірним супутником, ледь вловимою тінню супроводжує ситих фізично, та голодних духовно нащадків.

В умовах тотальної голодної загибелі в багатодітних родинах батьки обирали найжиттєздатнішу дитину, якій старалися давати більше їжі. На цю дитину була покладена велика місія – вижити. Витримати, не дати червоним мучителям винищити рід, залишити на світі бодай один паросток, який, нехай охлялий, кволий, але потім проросте на стражденній рідній землі, дасть нові пагони, відновлюватиметься. Житиме! І вони жили, і вийшли у світ їхні діти, онуки, правнуки. Вийшли з генетично переданим страхом. Страхом смерті і, як результат, страхом будь-якої радикальної дії.

Голод. Він є скрізь і всюди, є він і зараз. Голод духовний. І ніхто не відповість, хто винен цього разу. Ніхто!

Голодні духовно, нищимо, пожираємо самі себе і один одного. І, вірите, не знаю, що страшніше, – канібалізм фізичний, породжений помутнінням розуму внаслідок нелюдських мук, чи канібалізм моральний, що відбувається зараз, здається, при повній свідомості.

Боїмося примар минулого, власноруч втілюючи свої страхи в сучасності. Власними діями руйнуємо вистраждану прабатьками державу, виснажуємо себе, щоб, коли прийде ворог, залишилося тільки безсилим тремтячим голосом приречено побажати йому «Смачного»! Чи для того Ті, чия кров тече в нас, витримували нелюдський терор, вимирали мільйонами, а найсильніші все ж вижили, відродили рід, не втратили націю, щоб зараз ми власними руками закопували її назад у землю?! Для чого запалювати один раз на рік свічку пам'яті, щоб решту 364 дні розводити вогнище розбрату серед споріднених кров'ю людей?!

«Боже великий, єдиний, нам Україну храни!». І Ми, кожен з Нас, хранімо Україну!

Переможниця конкурсу творів «Голодомор: 80 років опісля...» –учениця 11-Б класу НВК «ЗШЛ № 23 ПНУ ім. В. Стефаника» ***Ольга МАКСИМЦІВ,*** *учитель –* ***В. І. ГАБОРАК***

ЖИТЕЙСЬКІ МУДРОСТІ

НЕ ЖАРТ, А ПРАВДА

(Поч. на 3-ій стор.)

Поважне товариство запросило сісти коло них, дама погодилася, розмова пішла в інший бік. Кожен хотів бути першим, солідне товариство розпочало бійку, порозбивали собі голови, люди розтягли. І, кажуть, через «дурну бабу».

Та облиште цих пустих бабів, коли ви такі розумні. Був такий мудрий цар Соломон, якого мудрість була на увесь світ знана. Ця людина була народжена розумна, але Соломон спілкувався з сотнями жінок, у яких навчився світової мудрості, бо жінка – це та перлина, від якої можна отримати все: здоров'я, веселість і життя...

А що ми робимо з тієї перлинки?

Мусульмани придумали одягати на голови жінкам міхи (питається, від кого?). Та від тих мудрих із коротким волоссям, бо цей розумний може кинутися на жінку, як бик на червоне. Навіть жінка не може сидіти з ними за одним столом, бо вони можуть повирізувати одне одного, – оце наш великий розум. А чому цей великий розумний чоловік не спробував бодай один тиждень походити в тій паранджі. Але так світ влаштували розумні: хто тягне – того й б'ють. Бог сотворив для чоловіка одну жінку, сказавши: «Ви будете одне тіло, любіться та заселяйте землю». А що робить чоловік? Він бачить сотню жінок, і всіх хоче, і поправді жодну не любить. Він втратив почуття любові й сам зруйнував любов жінки. Чоловік, зі своєю гордою зухвалістю, все руйнує в зеленці, яке навіть ще не дозріло, бо, бачте, – він володар землі. Так собі думає.

Кожна сім'я тримається на жінці. Вона повинна відповідати за все. Чоловік – цар, керує роботами, ходить, пиячить і приходить додому, коли йому захочеться, бо в нього наради, всякі справи державні і його не можна питати, де був. Бо він, бачте, цар землі. А коли жінці все те набридне, її найде і обігріє тимчасово другий цар, такий як всі, – сім'я руйнується і винна знову «баба». А рідні діти за що мають нести таку кару?

Герой свої молоді роки прогуляє, добре виволочиться і, немічний, як ґайда, повертається до тієї «дурної баби» й дітей і подає в суд, аби йому давали утримання, бо він, бачте, татусь. І що думаєте? Сидить там самий такий цар, як він, і судить: «Він – ваш тато, помагайте».

Дійсно, велика мудрість у чоловіків.

А не задумувалися оці татусі над тим, що було б, якби оці дурні баби також зреклися своїх дітей, як вони, і земля наповнилася сиротами, безбатченками, – як ви думаєте? Можна сміятися чи плакати? Шановні чоловіки, я не хочу кривдити вас, але скажу: коли ви заселили би землю без них, вибачте, дурних бабів, як ви дозволяєте собі говорити, то жодна квітка не зацвіла би, і жодне дерево не дало би плоду.

Жінка – це той акумулятор, який рухає світом, а ви – машини, яких приводить у рух та ніжна тепла іскра, яка дає вам фізичну і творчу силу, за допомогою якої ви робите чудеса. Коли жінка защіпає вам комір сорочки, ви, напевне, цілу днину відчуваєте тепло і ніжність її милих рук. Коли ми читаємо книжку й там знаходимо мудрість і тепло жінки, то хочемо, аби вона була якнайтовстіша. І коли бачимо картину, де художник намалював жінку, стоїмо й милуємося нею і не раз чуємо: «Ах, аби моя така?» А я вам кажу, що ваша – ще гарніша, але ви з неї зробили таку невільницю, рабиню.

Тож, дорогі чоловіки, царі землі, вибачте, можливо, образив вас, бо більшість із вас – порядні люди, а меншість не читатиме, бо їм не до цього.

Михайло ДІДИШИН,
с. Космач Косівського району
(За «Гуцульським календарем»)